

Årsrapport

2002

2001

2000

1999

1998

Denne årsrapporten oppsummerer sentrale sider av vårt arbeid i år 2002. Ytterligere informasjon finnes på www.smed.no

Senter mot etnisk
diskriminering

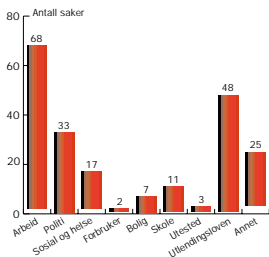

1. LE ØSTLANDSPOLIS 2. LE NARVIK 3. LE BOTT

Retts-hjelpsarbeid:

Fortsatt stort tilfang av saker

I 2002 var det 214 personer som henvendte seg til SMED for retts-hjelp. Til sammenligning var det var det 179 i 1999, 247 i 2000 og 253 i 2001. Totalt er det kommet 893 henvendelser til SMED siden oppstarten av virksomheten.

SMEDs oppgaver

Senterets tre oppgaver – retts-hjelp, dokumentasjon og påvirkning – er oppgaver som henger nøye sammen. Det er nyttig å bruke både retts-hjelpsarbeid og andre kunnskapskilder, for å belyse hvordan diskriminering arter seg, og for å foreslå endringer og forbedringer.

År 2002 var vårt fjerde virkeår, og skulle opprinnelig blitt det siste året av SMED som prøveordning. Dette var også siste året av den eksterne evalueringen av SMED. Dette kunne ha blitt et tilbakeskuende år. I stedet ble dette et år preget av spørsmålet om Senterets fremtid og potensialet som ligger i en ny lov mot etnisk diskriminering.

Omtalen av nye trusselbilder i kjølvannet av terrorangrepet den 11. september, 2001, stor oppmerksomhet om en æresdrapssak, og en offentlig debatt mellom Shabana Rehman og Marianne Gullestad bidro alle til å synliggjøre spenninger i samfunnet som har betydning for Senterets arbeid. I 2002 var fokuset hos politikere og mediene mer på integrering enn på diskriminering og rasisme.

Regjeringen la frem sin egen Handlingsplan mot rasisme på forsommeren, en plan som legger føringer med stor betydning for vårt fagfelt. Siden juni har SMED hatt et særlig fokus på det nye forslaget til lov mot etnisk diskriminering, NOU 2002:12. For å få i gang diskusjon og debatt omkring innholdet i det nye lovforslaget arrangerte Senteret en to-dagers konferanse i slutten av oktober. Samtidig ga Senteret også ut et hefte som ga et oversikt over hovedpunktene i forslaget, sidestilt med Senterets egne instillinger.

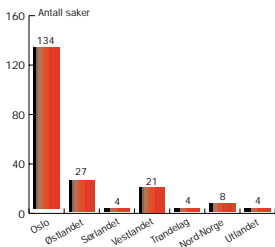
Året bar preg av forandringer på mange fronter. På høsten ble et nytt styre oppnevnt for SMED, en prosess som falt sammen med rekruttering av ny daglig leder. Flere utskiftninger av staben medførte at SMED måtte justere aktivitetsnivået for å ta høyde for perioder med ubesatte stillinger. Arbeidet med NOU 2002:12 samt disse utskiftningene førte til at SMED utsatte arbeidet med den årlige Underveis-rapporten til våren 2003.

År 2002 har altså vært et annerledes år på mange måter. Interne og eksterne prosesser har gjort det til et spennende og utfordrende år for Senterets ansatte, og for Senterets styre.

Fordeling på landsbasis

De fleste av henvendelsene kommer fra Oslo/Østlandet. Senteret har også ytet rettshjelp til klienter fra de fleste fylkene. Det er en utfordring å ivareta den landsdekkende funksjonen, men Senteret tilbyr rettshjelp tilpasset klientens bosted.

Resultater av rettshjelsarbeidet

Resultatet av rettshjelsarbeidet varierer.

Hva har vi oppnådd?

Informert klient	105
Forlik	4
Beklagelse	0
Omgjøring av vedtak	5
Representer t klient uten resultat	18
Endret praksis	2
Vunnet sak	1
Tapt sak i retten	0
Positivt vedtak	8
Annet	31

Totalt er det oppnådd positive resultater for klientene i 20 saker. Et positivt resultat for klienten kan være et forlik, en beklagelse, en omgjøring av vedtak eller endret praksis hos motparten.

Resultatene av saker påbegynt i tidligere år som kom i 2002 var som følger:

Gode resultater

- En sak vunnet i retten.
- Omgjøring av vedtak i fire saker fra 2001.
- En person fikk billighetserstatning for en sak fra 2000.
- Positivt vedtak i fire saker fra 2001.
- Forlik i to saker fra 2000 og to saker fra 2001.

2002

2001

2000

1999

1998

Senter mot etnisk
diskriminering

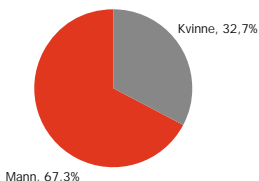

1.18. 2002

Kjønn

Andelen henvendelser fra kvinner utgjorde 32,7% i 2002. Denne kjønnsfordelingen gir ikke grunnlag for å tro at kvinner opplever mindre diskriminering enn menn. Etter vår oppfatning tilsier den heller at kvinner i mindre grad enn menn oppsøker rettshjelp.

Kjønnsfordeling 2002

SMED mener at...

Arbeidet med å få på plass en egen lov mot etnisk diskriminering har lenge vært et av senterets prioriterte mål. Det er vår erfaring at dagens lov- og regelverk er for mangelfullt til å gi individet effektivt vern mot etnisk diskriminering, og at lover og regelverk har vært vanskelig å følge opp i praksis. Behovet for en lov som gjelder på alle samfunnsarenaer med unntak av privatsfæren, kombinert med tilsynsordning, klagemulighet og systematisk innsamling og oppbygging av kompetanse, er etter senterets erfaring stort.

Lovens navn

SMED foreslår å endre lovens navn til «Lov for etnisk likestilling».

Lovens formål

SMED foreslår å endre formålsbestemmelsen slik at det går klart fram at loven skal sikre like rettigheter og muligheter i tillegg til å sikre vern mot etnisk diskriminering. SMED ønsker også at loven skal være tydeligere når det gjelder diskrimineringsgrunnlag, og foreslår at lovteksten også skal omfatte tro og livssyn, nasjonal opprinnelse, språk og hudfarge.

Framtidig institusjonsutforming

SMED mener at det må opprettes et faglig og administrativt fristilt håndhevingsapparat i samsvar med Lovutvalgets forslag som sikrer en forsvarlig to-instans behandling av enkeltsaker. Institusjonene bør betegnes Tilsynet for etnisk likestilling og Klagenemnda for etnisk diskriminering.

Tilsynsorganet for etnisk likestilling vil i så fall både behandle enkeltsaker, herunder fatte vedtak, megle og gi veiledning, og ivareta de funksjonene som Lovutvalget foreslo lagt til et kompetansesenter.

Sammenslåing av tilsynsapparatet for kjønn og etnisitet

SMED mener at den kompetansen som er foreslått lagt til klagenemnda for etnisk diskriminering kan legges til klagenemnda for saker etter likestillingsloven. Senteret går derfor inn for at det så raskt som mulig etableres en felles klagenemnd. At klagenemnda vil behandle saker med utgangspunkt i ulike lovgrunnlag, er etter vår vurdering ikke et argument mot sammenslåing.

SMED mener at det på det nåværende tidspunkt er direkte uhen-siktsmessig å foreta en sammenslåing av tilsynsapparatet for kjønn og etnisitet ut over en sammenslåing av annen-instans. Senteret går imidlertid inn for en samlokalisering med likestillings-apparatet som et første skritt på veien – eller en permanent løsning.

Senter mot etnisk diskriminering

lik behandling • lik mulighet • lik rett

Kort om Senter mot etnisk diskriminering (SMED)

- SMED ble opprettet i 1998 som et statlig kontor.
- Senterets medarbeidere gir rettshjelp til enkeltpersoner som utsettes for diskriminering på grunnlag av trosbekjennelse, hudfarge og nasjonal/etnisk opprinnelse.
- Senteret gir juridisk råd og veiledning.
- Senteret dokumenterer art og omfang av diskriminering i Norge.
- Senteret fremmer forslag til tiltak og jobber forebyggende.
- Senteret samarbeider med andre parter.
- Senterets virksomhet er landsdekkende.
- Senteret har et styre som ledes av advokat Berit Reiss-Andersen.

Styret i SMED består av:

1. Berit Reiss-Andersen (leder), advokat, Oslo
2. Aamir Javed Sheikh (nestleder), Bystyremedlem, Oslo
3. Beate Gangås, politimester, Oslo
4. Lamisi Gurah, leder, Oslo
5. Marvin Wiseth, Konserndirektør, Trondheim
6. Ellen Katrine Hætta, politiadvokat, Kirkenes
7. Charles Orevaoghene Obaro, Stavanger
8. Sunil Loona, Høyskolerådgiver, Oslo

Varamedlemmer:

9. Helen Oddveig Bjørnøy, Kirkens bymisjon, Oslo
10. Sissel Wihelmine Daabous, Miljøterapeut, Kristiansand
11. Abdi Daha Mohammed, Lærer, Skien

Økonomi

SMED fikk i alt bevilget kr. 6.287.000,- i 2002. Litt over halvparten ble brukt til lønnsutgifter. Senteret bevilget kr. 200.000,- til dekning av advokatutgifter. Resten av midlene ble brukt til drift av virksomheten, produksjon og formidling av informasjon.

Bemanning

Senteret var bemannet med ti personer: en daglig leder, tre jurister, to samfunnsvitere og en sekretær. I tillegg jobbet to jusstudenter i deltidsstillinger, og en samfunnsviter ble engasjert i annen halvdel av året for å jobbe med prosjektoppgaver. Juristene yter rettshjelp. Samfunnsviterne arbeider med dokumentasjon. Alle har i tillegg utadrettede oppgaver og ansvar for å utvikle spesielle fagområder.

Skriv til oss! Besøk oss! Ring oss!

**Senter mot etnisk
diskriminering (SMED)**

Postadresse:
Postboks 677, Sentrum
NO-0106 OSLO

Besøksadresse:
Prinsensgate 22, Oslo

Telefon: 22 24 69 70
Gratisnummer: 22 24 69 87
Faks: 22 24 69 72

E-post: smed@smed.no
Internett: www.smed.no

www.smed.no

På våre websider finner du ytterligere informasjon om SMEDs arbeid, og publikasjoner som kan bestilles gratis.

Utgitt av SMED, februar 2003

Design og layout: www.cazawa.com
Trykk: Tøyen Trykk AS